

Ομιλία του Γιατρού Εργασίας, Χρήστου Παπάζογλου

Να σας καλησπερίσω και εγώ.

Μετά από την πρώτη εισήγηση πραγματικά μπαίνει το ερώτημα τι θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και για ποιο λόγο θα ήταν απαραίτητο να προσθέσουμε επιστημονικά επιχειρήματα, που να τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα υπεράσπισης του θεσμού των ΒΑΕ.

Μπήκε πράγματι από την πρώτη εισήγηση ότι αυτή η επίθεση είναι ενταγμένη σε μια γενικότερη επίθεση που έχει βάλει στο στόχαστρο μία σειρά από κατακτήσεις και δικαιώματα της εργατικής τάξης, στη λογική να κάνει πιο φτηνή την εργατική δύναμη προς όφελος της κερδοφορίας των μονοπωλίων. Είναι μία επίθεση που δεν ξεκίνησε σήμερα εν μέσω καπιταλιστικής κρίσης, αλλά πολύ καιρό πριν και αποδεικνύει και γενικότερα ζητήματα, ότι την ίδια πολιτική που εφάρμοζαν την εποχή της ανάπτυξης εφαρμόζουν και σήμερα με πιο γρήγορους ρυθμούς. Έγινε ξεκάθαρο ότι πρόκειται για μία πολιτική επίθεση, για μία ταξική επίθεση ενάντια και σε αυτήν την πλευρά των δικαιωμάτων της εργατικής τάξης.

Για πιο λόγο λοιπόν χρειάζεται και η επιστημονική τεκμηρίωση στο οπλοστάσιο των επιχειρημάτων που θα έχουμε:

Καταρχήν, γιατί αυτή την επίθεση η αστική τάξη προσπαθεί να την ντύσει με επιστημονικοφάνεια. Προσπαθεί να της δώσει επιστημονικό άλλοθι, να πει ότι επιστημονικά είναι τεκμηριωμένο ότι αυτός ο θεσμός είναι απαρχαιωμένος, δεν είναι αναγκαίος σήμερα. Άρα η εργατική τάξη σε απάντηση σε αυτή την επίθεση της αστικής τάξης και των μονοπωλίων πρέπει να αξιοποιήσει όλα τα επιχειρήματα που έχει στο οπλοστάσιο της, να αποκαλύψει το ρόλο της συγκεκριμένης επίθεσης αλλά και το ανεδαφικό των δήθεν επιστημονικών επιχειρημάτων που προσπαθούν να αξιοποιήσουν.

Σε αυτή την προσπάθεια εντάσσεται και είναι σημαντική νομίζω και η σημερινή πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας Οικοδόμων.

Ας δούμε αρχικά τι είναι τα ΒΑΕ, ποιος είναι ο χαρακτήρας του θεσμού των ΒΑΕ, γιατί τι σημαίνει ΒΑΕ όλοι εδώ μέσα το γνωρίζουν καλά, το έχουν βιώσει στο πετσί τους με την πρόωρη φθορά της υγείας, με τις επαγγελματικές ασθένειες, με το σακάτεμα της υγείας μας με τα εργατικά ατυχήματα:

Ο θεσμός των ΒΑΕ είναι συνδεδεμένος με την συνταξιοδότηση με μειωμένα χρόνια εργασίας, με μειωμένα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης.

Ανταποκρίνεται ο θεσμός αυτός στο γεγονός της πρόωρης φθοράς της υγείας των εργαζόμενων σε μια σειρά επαγγέλματα, ειδικότητες και κλάδους. Βλέπουμε συνάδελφους μας στις κατασκευές, και στη ζώνη και σε βαριές βιομηχανίες και στο μέταλλο και σε χημικές βιομηχανίες που δείχνουν 60ρηδες ενώ αυτοί είναι 45 ή 50. Αυτός είναι ένας απλός τρόπος για να διακρίνουμε την πρόωρη φθορά στην υγεία.

Το κύριο όμως που πρέπει να υπογραμμίσουμε όσο αφορά το θεσμό των ΒΑΕ είναι ο προληπτικός χαρακτήρας αυτός του θεσμού. Δεν είναι ανταπόδοση για να δεχτούμε να φθείρεται η υγεία μας. Απαιτούμε όλα τα μέτρα για να μην φθείρεται η υγεία μας και επιπλέον ένα σημαντικό μέτρο σε αυτήν την κατεύθυνση είναι να βγαίνουν οι εργαζόμενοι που είναι στα ΒΑΕ πέντε χρόνια νωρίτερα στη σύνταξη. Να μειώνεται η έκθεση τους στο ιδιαίτερα επικίνδυνο, βαρύ, ανθυγιεινό επαγγελματικό περιβάλλον κατά πέντε χρόνια. Και αυτό έχει προληπτικό χαρακτήρα γιατί μειώνει τη φθορά της υγείας, μειώνει τις επαγγελματικές ασθένειες, περιορίζει σημαντικά τον αυξημένο κίνδυνο στα τελευταία πέντε χρόνια του εργάσιμου βίου για εργατικό ατύχημα και μάλιστα σοβαρό.

Τα τελευταία τουλάχιστον χρόνια, οι προσπάθειες της αστικής τάξης και των μονοπωλίων δεν περιορίζονται στο να αποχαρακτήρισουν κάποια επαγγέλματα, να μικρύνει η λίστα, αλλά έχουν πάρει γενικότερα χαρακτηριστικά.

Σκοπός τους είναι να αλλοιώσουν συνολικά το χαρακτήρα των ΒΑΕ. Να αποσυνδέσουν τον θεσμό των ΒΑΕ με αυτό που είναι η ουσία του, η βάση του, τα πέντε χρόνια μείωσης των ορίων συνταξιοδότησης. Και αυτό προσπαθούν να κάνουν, πχ, με την κατηγοριοποίηση των ΒΑΕ, σε ΒΑΕ, σε πολύ ΒΑΕ, σε πάρα πολύ ΒΑΕ και σε ελάχιστα ΒΑΕ και σε μη ΒΑΕ, που πρωτοξεκίνησε η επιτροπή Μπεχράκη. Συνδέοντας την καθεμία από την υποκατηγορίες των ΒΑΕ, άλλοτε με κάποια χρόνια συνταξιοδότησης, άλλοτε με κάποια μέτρα για την προστασία, άλλοτε με το ωράριο και πάντως αλλοιώνοντας την ουσία του θεσμού, που λέει ότι τα επαγγέλματα χωρίζονται σε αυτά που εντάσσονται στα ΒΑΕ, και μάλιστα με συγκεκριμένα κριτήρια και θα δούμε και παρακάτω ποια είναι αυτά τα κριτήρια, και σε αυτά που δεν εντάσσονται παρόλο που και σε αυτά υπάρχει επαγγελματικός κίνδυνος, παρότι και εκεί υπάρχει η αναγκαιότητα λήψης μέτρων για την προστασία της επαγγελματικής υγείας.

Μια άλλη πλευρά της επίθεσης που πάλι έχει σαν στόχο την αλλοίωση του χαρακτήρα του θεσμού των ΒΑΕ, την κατάργηση της διαφοροποίησης σε αυτά που πρέπει να μπουν και σε αυτά που δεν είναι ΒΑΕ, είναι και η λογική και αυτή έχει υπηρετηθεί από διάφορες επιτροπές από το 1990 μέχρι σήμερα, που θέλει ένταξη διευρυμένη, και όσο και να ακούγεται περίεργο μπαίνουν τέτοιες πλευρές, οποιανδήποτε επαγγελματών έχουν κάποιο επαγγελματικό κίνδυνο. Όλα τα επαγγέλματα έχουν επαγγελματικούς κινδύνους. Η αναγκαιότητα διαχωρισμού υπάρχει για να προσδιοριστούν τα επιπλέον μέτρα σε σχέση με τα όρια συνταξιοδότησης, που πρέπει αν ληφθούν σε σχέση με τα ΒΑΕ. Όταν προχωρήσουν σε μία διευρυμένη ένταξη όλων στα ΒΑΕ, που έχουν εμπειρία στο να το κάνουν αυτό, τι θα πετύχουν; Εξίσωση όλων προς τα κάτω, όχι προς τα πάνω. Θα καταργηθούν τα «δικαιώματα» που έχουν οι εργαζόμενοι στα ΒΑΕ και παράλληλα θα καταργηθούν και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται και στα ΒΑΕ και σε όλα τα επαγγέλματα για την προστασία των εργαζόμενων. Θα χτυπηθούν δηλαδή και αυτοί που είναι στα ΒΑΕ και αυτοί που δεν είναι στα ΒΑΕ. Με μια ολική κατάργηση του θεσμού μέσω της ένταξης όλων. Και τέτοιες λογικές έχουν μπει και στις προηγούμενες επιτροπές που είδαμε από το 1990 και μετά και για αυτό όλοι οι εργαζόμενοι μαζί πρέπει να υπερασπιστούμε τον θεσμό των

BAE, παράλληλα και ταυτόχρονα με την απαίτηση λήψης όλων των μέτρων για την προστασία της υγείας των εργαζόμενων από τον επαγγελματικό κίνδυνο.

Σε σχέση με την επιχειρηματολογία της αστικής τάξης για να χτυπηθεί ο θεσμός των BAE ήδη ειπώθηκαν αρκετά και σημαντικά και από την προηγούμενη εισήγηση. Η μία πλευρά που βάζουν είναι ότι δεν είναι θεσμός προληπτικού χαρακτήρα, ότι είναι θεσμός ανταλλάγματος, ότι δεχόμαστε να ανταλλάξουμε για την φθορά της υγείας μας σε αυτά τα επαγγέλματα με τον θεσμό των BAE. Είναι βαθιά νυχτωμένοι όσοι υπερασπίζονται τέτοιες λογικές τουλάχιστον μπροστά στο ταξικό συνδικαλιστικό κίνημα. Δεν ανταλλάσσουμε την υγεία μας με τίποτα, απαιτούμε όλα τα μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας και σε αυτά τα μέτρα εντάσσονται και τα BAE με τον χαρακτήρα που είπαμε και προηγούμενα.

Λένε ότι βελτιώθηκαν οι συνθήκες εργασίας και αυτό δείχνει η μείωση των ατυχημάτων, είπε και ο συνάδελφος προηγούμενα σε σχέση με το τι συγκρίνουμε. Είναι δυνατόν να πάμε να συγκρίνουμε πόσα ατυχήματα έγιναν στον κλάδο των κατασκευών την περίοδο πριν τα Ολυμπιακά έργα που υπήρχε αυξημένη παραγωγική δραστηριότητα στον χώρο των κατασκευών με την σημερινή περίοδο που η ανεργία καλπάζει; Αν μετρήσουμε όμως το πόσα εργατικά ατυχήματα συνέβαιναν ανά εργατοώρες μπορεί να βγουν και ανάποδα τα νούμερα. Μπορεί να βγει ότι σήμερα λόγω της διευθέτησης του χρόνου εργασίας, της αύξησης των υπερωριών, της εντατικοποίησης της εργοδοτικής αυθαιρεσίας, όχι μόνο δεν μειώνονται όπως λένε οι δικοί τους δείκτες αλλά αυξάνεται η συχνότητα των εργατικών ατυχημάτων. Ισχυρίζονται ότι η εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας και της επιστήμης στην παραγωγή έχει συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Καταρχήν πρέπει να δούμε ποιος είναι ο ρυθμός ένταξης της σύγχρονης τεχνολογίας στη χώρα μας, είναι ίδιος με άλλες χώρες της ΕΕ; Ή μήπως υστερούμε και σε αυτόν τον τομέα, δεδομένης της θέσης της χώρας μας στην ιμπεριαλιστική πυραμίδα. Είπε και η προηγούμενη εισήγηση. Δηλαδή, η επιστήμη αξιοποιείται για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζόμενων και όχι για την κερδοφορία των μονοπωλίων;

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο χρόνος εργασίας. Πράγματι, η τεχνική και η επιστήμη έχει πολλαπλασιάσει την παραγωγικότητα της εργασίας και δείχνει την δυνατότητα να μειωθεί ο χρόνος εργασίας από 8ωρο που ήταν κάποτε σε εξάωρο, τετράωρο, να μειωθούν οι εργάσιμες ημέρες την εβδομάδα, να δίνονται περισσότερες άδειες το χρόνο. Αυτό συμβαίνει ή διευκολύνονται οι απολύσεις, αυξάνεται η ανεργία, διευθετείται ο χρόνος εργασίας και γίνονται πιο φτηνές οι υπερωρίες, άρα αυξάνεται η εντατικοποίηση της εργασίας και η επικινδυνότητα της εργασίας. Πως αξιοποιείται η επιστήμη στον καπιταλισμό, αταξικά ή προς όφελος των συμφερόντων των μονοπωλίων; Πέραν του ότι η επιστήμη δεν έχει λύσει όλα τα προβλήματα, δεν έχει μετατρέψει τη νύχτα μέρα άρα παραμένει ανθυγιεινή η νυχτερινή εργασία, η εργασία σε κυκλικές βάρδιες. Έχει δημιουργήσει και νέα προβλήματα και με τις χημικές ουσίες που είπε και η προηγούμενη εισήγηση και με νέες επαγγελματικές ασθένειες.

Τελευταία παραθέτουν και ένα επιχείρημα ιδιαίτερα οξύμωρο, έχουμε λέει νόμους που κάποτε δεν είχαμε και άρα δεν χρειαζόμαστε τα ΒΑΕ γιατί έχουμε αυτό το θεσμικό πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια που μας προστατεύει. Καταρχήν, το θεσμικό πλαίσιο που έχουμε είναι αντιδραστικό, είναι αντεργατικό και επιδεινώνει τις συνθήκες εργασίας των εργαζόμενων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είπε και η προηγούμενη εισήγηση. Αλλά ακόμα και αν είχαμε ένα θεσμικό πλαίσιο που ήταν καλό, πως εφαρμόζεται, τι λένε τα δικά τους στοιχεία για το πώς εφαρμόζεται στη χώρα μας αυτό το θεσμικό πλαίσιο: δικές τους μελέτες με μέσο όρο αξιολόγησης της εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου στην Ευρώπη το 100 η Ελλάδα βαθμολογήθηκε με πέντε. Δηλαδή, μας λένε ότι όταν έχουμε ένα νόμο στα χαρτιά που δεν τον υλοποιούμε ακόμα και αν ήτανε που δεν είναι προστατευτικός για την Υγεία και Ασφάλεια των εργαζόμενων, αυτός ο νόμος που είναι στα χαρτιά μας προστατεύει; Ή να το πούμε και αλλιώς: και Κώδικά οδικής Κυκλοφορίας έχουμε. Τι σημαίνει, ότι δεν θα έχουμε ατυχήματα και άρα δεν χρειάζεται να ασφαλίζουμε τα αυτοκίνητα; ποια είναι η λογική που τεκμηριώνει ότι επειδή έχουμε ένα θεσμικό πλαίσιο που δεν εφαρμόζεται να καταργήσουμε τα ΒΑΕ.

Βάζουν και άλλα επιχειρήματα, δεν θέλω να σταθώ ιδιαίτερα, σε ένα ίσως θα χρειάζεται να σταθούμε, ότι προσπαθούν να κάνουν διαχωρισμούς και ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων. Εργαζόμενοι που είναι στον ίδιο χώρο, που εκτίθενται στους ίδιους επαγγελματικούς κινδύνους θα διαχωρίζεται το αν θα ενταχθούν ή όχι στα ΒΑΕ, ανάλογα με το επίπεδο μόρφωσης και εκπαίδευσης, γιατί λένε ότι οι εκπαιδευμένοι και οι μορφωμένοι έχουν καλύτερη αντίληψη του κινδύνου και άρα μπορούν να αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο και δεν χρειάζεται αν μπου στα ΒΑΕ. Είναι διπλός ο κίνδυνος αυτού του επιχειρήματος. Γιατί εργαζόμενους στον ίδιο χώρο, μηχανικούς και οικοδόμους στις σήραγγες τους μεν θα τους λέει ότι είναι ΒΑΕ τους άλλους ότι δεν είναι. Και δεν διαχωρίζονται ούτε οι επιπτώσεις στο αναπνευστικό, ούτε ο κίνδυνος ατυχήματος, ούτε οι επαγγελματικές ασθένειες ούτε η φθορά της υγείας ανάλογα με την μόρφωση. Το κύριο όμως και το ύπουλο αυτού του επιχειρήματος είναι ότι την ευθύνη για τον επαγγελματικό κίνδυνο που την έχει ο εργοδότης αποκλειστικά, την μεταφέρουν στον εργαζόμενο, στον μορφωμένο ή όχι μορφωμένο εργαζόμενο, στον εκπαιδευμένο ή όχι εκπαιδευμένο εργαζόμενο και άρα η εργοδοτική ευθύνη για τις επαγγελματικές ασθένειες και τα ατυχήματα φορτώνεται στην πλάτη των εργαζομένων.

Έχοντας δει την επιχειρηματολογία της αστικής τάξης, την επιχειρηματολογία της κυβέρνησης για την επίθεση στα ΒΑΕ, νομίζω ότι μένουν δυο-τρεις πλευρές να δούμε σε σχέση με τις θέσεις του ταξικά προσανατολισμένου συνδικαλιστικού κινήματος. Μια πλευρά την είπαμε ότι υπερασπιζόμαστε τον προληπτικό χαρακτήρα, τον χαρακτήρα των ΒΑΕ για την προστασία της υγείας των εργαζομένων σε αυτούς τους χώρους. Με αυτήν την έννοια η όλη μας επιχειρηματολογία για την υπεράσπιση διεύρυνση του θεσμού των ΒΑΕ θα περνάει μέσα από μια συνολικότερη λογική υπεράσπισης απαίτησης συνολικών μέτρων για την προστασία της υγείας της ασφάλειας στο χώρο της δουλειάς. Την απαίτηση για όλα τα επαγγέλματα, όχι μόνο αυτά που είναι ενταγμένα στα ΒΑΕ, τη λήψη μέτρων για την προστασία της υγείας, τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του επαγγελματικού κινδύνου, την απαίτηση υπηρεσιών κρατικού σώματος γιατρών εργασίας και τεχνικών ασφαλείας,

δημόσιων υπηρεσιών ενταγμένων στο αποκλειστικά δημόσιο και δωρεάν σύστημα υγείας, επιθεώρησης προανατολισμένης στο να αναδεικνύει την εργοδοτική ευθύνη και όχι να την συγκαλύπτει, μπήκε αναλυτικά το πλαίσιο μας. Χρειάζεται να αναδεικνύουμε παράλληλα με την υπεράσπιση των ΒΑΕ την ευθύνη του εργοδότη να αντιμετωπίζει τον επαγγελματικό κίνδυνο και να λαμβάνει όλα τα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη του. Πολύ περισσότερο αποτελεί ευθύνη του εργοδότη να μην εκθέτει τους εργαζόμενους σε πρόσθετους παράγοντες επαγγελματικού κινδύνου, σε παράγοντες επαγγελματικού κινδύνου που είναι άσχετοι με τη φύση της εργασίας. Θα φέρω ένα παράδειγμα από το χώρο των νοσοκομείων: είναι απαράδεκτο να εκτίθενται όλοι οι εργαζόμενοι σε επικίνδυνες καρκινογόνες χημικές ουσίες, όπως είναι τα κυτταροστατικά φάρμακα και για αυτό το λόγο σωστά απαιτούμε σαν ταξικό συνδικαλιστικό κίνημα να γίνονται οι αναμειξεις και οι προετοιμασίες αυτών των φαρμάκων σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, με κατάλληλα συλλογικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων που θα δουλεύουν εκεί και να μη εκτίθενται όλοι οι εργαζόμενοι, όλοι οι νοσηλευτές σε όλες τις κλινικές σε αυτούς τους παράγοντες κινδύνου. Αντίστοιχα, να υπάρχουν διαμορφωμένα τμήματα για τους ασθενείς που παίρνουν ραδιοϊσότοπα για θεραπεία ή για διαγνωστικούς λόγους και να μην εκτίθενται στην ακτινοβολία όλοι οι εργαζόμενοι στο νοσοκομείο, άσχετα με το αν εργάζονται στο συγκεκριμένο τμήμα. Οι γιατροί, οι νοσηλευτές άλλων τμημάτων, ή και οι διοικητικοί ακόμα να μην εκτίθενται στην ακτινοβολία. Παράλληλα, σε αυτούς που είναι επαγγελματικά εκτεθειμένοι στην ακτινοβολία, να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην υγεία. Δεν αποδεχόμαστε την υπονόμευση της υγείας μας, δεν αποδεχόμαστε την έκθεση σε παράγοντες κινδύνου μόνο και μόνο επειδή ο εργοδότης θέλει να εξοικονομήσει χρόνο και χρήμα και δε διαμορφώνει τις κατάλληλες υποδομές και δεν οργανώνει την παραγωγική διαδικασία με τρόπο που να περιορίζει την επαγγελματική έκθεση όσο το δυνατόν περισσότερο.

Σε σχέση με τα ΒΑΕ και με βάση τον ορισμό που δώσαμε και τον απαραίτητο διαχωρισμό στο ποια επαγγέλματα είναι ΒΑΕ και ποια δεν είναι, χρειάζεται να δούμε τα κριτήρια με τα οποία κρίνονται τα ΒΑΕ. Είναι άλλο ζήτημα

αν δεν έχουν γίνει οι απαραίτητες μελέτες στην χώρα μας, που πρέπει να απαιτήσουμε να γίνουν γιατί τα αποτελέσματα και αυτών θα μπουκ στο οπλοστάσιο των δικών μας επιχειρημάτων. Θα δείξουν την ευθύνη της εργοδοσίας για μια σειρά επαγγελματικές ασθένειες που αυτή τη στιγμή κρύβονται με την έννοια της κοινή νόσου, για μια σειρά από θανάτους από επαγγελματικές ασθένειες που να μην μας παραξενεύει αν είναι και πέντε φορές περισσότεροι από τους θανάτους από εργατικά ατυχήματα που έχουμε κάθε χρόνο.

Η στατιστική έρευνα, δείκτες γενικής νοσηρότητας και θνησιμότητας και κατά επάγγελμα και κατά επαγγελματική δραστηριότητα, οι δείκτες επαγγελματικής νοσηρότητας, ο αριθμός των επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών ανά επάγγελμα είναι στοιχεία που μπορούν να συμβάλουν στο να διαμορφώσουν τα επιστημονικά κριτήρια για τον χαρακτηρισμό των ΒΑΕ. Αντίστοιχα, η μελέτη των υφιστάμενων συνθηκών εργασίας σε σχέση με εθνική πρότυπα και διεθνή και επιστημονικά δεδομένα και με μετρήσεις ποιοτικές και ποσοτικές, που να προσδιορίζουν τον υφιστάμενο επαγγελματικό κίνδυνο. Τέτοιου είδους στοιχεία, τέτοιου είδους μελέτες μπορούν να προσδιορίσουν τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό, για την κρίση των ΒΑΕ.

Οι εργαζόμενοι δεν μπορούμε να δεχτούμε διαφορετική αντιμετώπιση και διαχωρισμό ανάμεσα σε αυτούς τους εργαζόμενους που εργάζονται σε ίδιες συνθήκες εργασίας, στους εργαζόμενους που εκτίθενται στους ίδιους επαγγελματικούς κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια τους. Δεν μπορούν δηλαδή να υπάρχουν διαφορετικά κριτήρια και διαφορετική αντιμετώπιση ανάμεσα στους εργαζόμενους του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, όπως για παράδειγμα συμβαίνει στους νοσηλευτές ή ανάμεσα σε ειδικότητες όταν αυτές εργάζονται στον ίδιο χώρο και εκτίθενται στον ίδιο επαγγελματικό κίνδυνο, όπως το παράδειγμα που αναφέραμε νωρίτερα με τους οικοδόμους και τους μηχανικούς στα εργοτάξια. Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις που ο επαγγελματικός κίνδυνος δεν είναι ο ίδιος, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχουν από την άποψη της φύσης της εργασίας τα κριτήρια του χαρακτηρισμού ως ΒΑΕ, οι εργαζόμενοι

θα πρέπει να διεκδικήσουμε πάλι τη λήψη όλων των μέτρων για την προστασία της υγείας μας από τους επαγγελματικούς παράγοντες κινδύνου που υπάρχουν στην συγκεκριμένη εργασία. Ο αγώνας για την υπεράσπιση της πρόωρης συνταξιοδότησης στα ΒΑΕ συνδέεται με τον αγώνα να διεκδικηθούν πρόσθετες ημέρες άδειας, επιπλέον μειωμένος χρόνος ημερήσιας εργασίας, επιπρόσθετα μέτρα για την προστασία της υγείας και ασφάλειας και συχνότερη ιατρική παρακολούθηση, εξειδικευμένα και ανάλογα με τη φύση του επαγγελματικού κινδύνου. Είναι πολύ επίκαιρος και αναγκαίος ο στόχος για καταβολή του ασφάλιστρου των ΒΑΕ από τους εργοδότες και το κράτος και όχι από τους ίδιους τους εργαζόμενους όπως ειπώθηκε σήμερα. Και αντίστοιχα, για όσους κλάδους ενταχθούν στα ΒΑΕ, να μην κληθούν οι εργαζόμενοι να πληρώσουν αναδρομικά ασφάλιστρα που στην ουσία θα κάνει απαγορευτική την ένταξη τους, όπως έγινε στους ΟΤΑ.

Η πάλη για τα ΒΑΕ είναι ένα μέρος της πάλης για τα ασφαλιστικά, εργασιακά δικαιώματα για την πρόληψη και προστασία της υγείας των εργαζόμενων. Για αυτό το λόγο αποκτούν ιδιαίτερη σημασία οι στόχοι πάλης με τους οποίους οι εργαζόμενοι θα δώσουνε την μάχη ενάντια στην αντεργατική επίθεση της κυβέρνησης και των δυνάμεων του κεφαλαίου. Στόχοι πάλης, που συνδυασμένα και στη βάση των σύγχρονων λαϊκών αναγκών θα απαιτούν την επέκταση και διεύρυνση του θεσμού των ΒΑΕ σε όλα τα επαγγέλματα που πληρούν τα κριτήρια, αλλά και μείωση των ορίων συνταξιοδότησης, μείωση του εργάσιμου χρόνου, πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, λήψη μέτρων για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας για όλους τους εργαζόμενους. Στόχοι πάλης, που θα αναδεικνύουν την αναγκαιότητα προσανατολισμού της ανάπτυξης, ιεραρχώντας την προστασία της υγείας, ιεραρχώντας την πρόληψη και αντιμετώπιση του επαγγελματικού κινδύνου, την αύξηση του ελεύθερου χρόνου και όχι την αύξηση της κερδοφορίας των μονοπωλίων. Είναι στόχοι, που αναδεικνύουν την ανάγκη για συνολική ρήξη με τα μονοπώλια και την εξουσία τους, με τον δρόμο ανάπτυξης που υπηρετεί τα συμφέροντα τους. Είναι στόχοι, που φέρνουν στο προσκήνιο μια άλλη εξουσία, μία άλλη οικονομία και ένα άλλο δρόμο ανάπτυξης που με

κεντρικά σχεδιασμένη παραγωγή θα αξιοποιεί την επιστήμη και την τεχνολογία για την αναλογική κάλυψη όλων των κοινωνικών αναγκών. Είναι ένας αγώνας, που και μέσα από το παράδειγμα των ΒΑΕ και της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας της εργασίας, δείχνει ότι ο σοσιαλισμός είναι όχι μόνο επίκαιρος αλλά και αναγκαίος.